

# PREDICATORIULU

## SATEANULUI ROMANU.

❧ SCRIERE PERIODICA ❧

PENTRU

PREDICI SI ALTI ARTICULI DIN SFER'A BESERICESCA.

Bunatatea si indelungu-rabdarea lui Domnedieu  
 facia de pecatosulu penitentu.

Meditatiune tienuta Auditoriloru de S. Teologia dela Seminariulu din Gherl'a cu  
 ocasiunea ss. exercitia, prin Joane Georgiu spiritualu.

BC Domnulu rabda multu pentru noi, nevrându cá se  
 piéra cenev'a ci toti se vinia la pocaintia.

II. S. Petru 3, 9.

*Fiul rapaciu*

A rabdatu Domnulu multu, cáci pre candu, dupa dreptu poté pre Adamu se-lu arunce lânga diavolu indata dupa pecatu — totusi n'a voitu se piéra, ci l'a pusu pre acestu pamentu, i-a datu penitentia multe greutati si necesuri si mórtea trupului, dar' i-a dîsu totudeodata: „'ti voiu tramite rescumperatoriu, care 'ti va recascigá fericirea pierduta, carea ti-o-am destinatu.“ Au ratecitu urmatorii lui Adam — si Ddieu poté éراسi fora urma se stérgea genulu omenescu; dar' Ddieu a rabdatu, si scapându pre Noe din perire, genulu omenescu éra s'a redicatu. Éra-i vedemu pre urmatorii lui Noe, inderévnici facia de Domnulu, vrându a-si face muru de aperare in contr'a justitiei ddieesci, cá se póta traí in foradelegi fora de frica, si candu Ddieu ar' mai tramite diluviu, se dejoce pedéps'a lui suindu-se in turnulu dela Babilonu. Ddieu éراسi i-a potutu nimici dar' a rabdatu multu, si si-a alesu unu poporu din care se se nasca Salvatorele tuturor, pre care

l'a condusu prin pustí'a Sinaiului si prin lumea desierta de fapte bune, prin pustí'a Sinaiului plina de stânci seci si de nasipu si prin lumea plina de foradelegi si reutate.

Catu a rabdatu Domnulu! Cultulu lui Ddieu pre pamentu erá scersu, idoliloru si faptureloru se inchinau si traiau in abisu de rele, senguru la poporulu alesu, pre care l'a condusu Ddieu prin intunerecu cu stêlpu de focu, in intunereculu nescientiei si a pecateloru lumei cu lumin'a scientiei, ér' diu'a cu noru de focu, cu spriginulu seu, grati'a s'a si barbatii alesi de densulu, senguru la acestu poporu mai erá cultulu lui Ddieu. Dar' si acest'a a ratecitu si Ddieu a rabdatu multu, tramitiêndu pre Fiulu seu Unulu nascutu cá se redice genulu omenescu din coruptiune, se-lu redice la viétia, se ne dîca noua: „*veniti la mene cei ingrecati cu necasuri si greutati si eu ve voiu recreá pre voi!*“ pentru-cà eu am venitu cá se mantuescu pre celu din periclulu perirei; càci nu vréu se periti ci toti se veniti la pocaintia; pentru-cà mare a fostu rabdarea mea si pâna acumu facia de voi si indurarea mea pre atat'a de mare.

A venitu Salvatorele si a facutu lumin'a lumei, a luminatu mentea pecatosului spunêndu-i, catu de mare e patienti'a si indurarea lui Ddieu facia de elu, se puna dara stavila vietiei depravate, càci Ddieu multu l'a rabdatu, vrêndu cá se se întórca la penitentia si intornandu-se 'lu va primí cá pre unu fiu alu seu, la din contra nu vá scapá de isbând'a viitóre.

Precum Ddieu a fostu cu patientia catra intregu genulu omenescu si l'a sustienutu cá se-lu salvéza, asia e si facia de fia-care pecatosu, pacientu, induratoriu, 'lu chiama la mantuire, 'lu ajuta, si intornându-se, 'lu primesce cu bucuria paterna. Acést'a ni o-a spusu Salvatorele nostru in parabol'a despre fiulu ratecitu. — Se meditamu dara despre acést'a si vomu vedé patienti'a si indurarea parintelui cerescu facia de pecatosulu penitentu.

I.

A) „Unu omu avé doi fetiori; si a dîsu celu mai teneru tatane-seu: tata! dâmi partea ce mi se cade din avutîa, si nu dupa multe dîle adunandu tôte, fetiorulu celu mai teneru s'a dusu intr'o tiéra departe.“<sup>1)</sup>

Câta nedreptate a facutu acestu teneru tatane-seu! L'a crescutu, s'a ingrigîtu de elu cá nemicu se nu-i lipsésca, i-a pregatitu fericire la sene, si inca elu se scóla cu pretensiuni — „dâmi partea mea!“ Pre candu se ascepta din partea lui iubire fiésca, recunoscintia si supunere autoritatiei parintiesci díce: „dâmi partea“ cà vréu se me ducu se nu-ti mai fiu tîe supusu! Mai antaiu a invetiatu a-lu provocá decâtu ai cere ajutoriulu, a-lu vatemá decâtu ai fi multiamitoriu. Si câta pacientia a parintelui facia de elu! I-a cunoscutu de multu intentiunea, a suferitu cá se nu-s'îlu insraineza sî mai tare.

Provocatu fiindu, si vatematu in autoritatea s'a parintiésca, 'i respunde cu blandetia, parendu-i mai multu reu de inderevnicí'a lui decâtu remustrându-lu, si celui ce nemicu nu-i detoriá i dà de tôte, 'lu prevede cu multe bunatati cá acolo in departare se nu aiba lipsa de nemicu, Câta bunatate!! Respinsu elu nu-lu respinge, vatematu elu nu-lu vatemala, ci-i respunde la injust'a lui pretensiune cu blandetia parintiésca.

Cunosce-ti asemenarea t'a cu acestu fiu nemultiamitoriu!

Ddiu, Parintele cerescu te-a creatu, te-a crescutu, ti-a datu viétia si te-a instruat in invetiaturele sale, te-a acumulatu cu tôte bunatatile, prin mortea de pre cruce a fiului seu te-a facutu aptu se ajungi la fericirea eterna, te-a incarcatu de darurile ceresci, cu unu cuventu s'a ingrigîtu de tene cá nemicu se nu-ti lipsésca.

Câta bunatate!! Si recunoscinti'a t'a care e? „Dâmi partea, cà vréu se me ducu dela tene.“

---

<sup>1)</sup> Luc'a c. 15.

Prin pecatu te despartiesci de Parintele cerescu; căci sântu e Domnulu si pecatulu nu-lu suferu la sene, te despartiesci si Ddieu te suferu, vatematu nu tē lipsesce de bunatatile care ti le-a datu; 'ti dā ce nu-ti detoresce, 'ti lasa viēti'a, te lasa si de aci inainte se te folosesci de fūntan'a daruriloru ceresci că se bei din ea ap'a dupa care nu vei mori in eternu, te prevede cu cele necesarie că neavendu lipsa de nemic'a se vedi bunatatea celui ce l'ai parasitu si se te intorni éra la elu. Altmentrea te lasa se te duci, căci liberu te-a creatu. L'ai parasitu din inde-revnicia, te-a suferitu cu iubire, căci nu-ti vrea perirea ci intorcerea.

Éca îndurarea, iubirea si patienti'a divina facia de pecatosu!!

Domne! Eu sum chiaru că acelu fiu nemultiamitoriu. Despartitu-m'am de tene si tu m'ai suferitu, si bunatatea si îndurarea T'a vediu că nu m'au parasitu.

B) „*Fetiorulu celu mai teneru s'a dusu intr'o tiéra departe si acolo a respitu tota avuti'a s'a intru desmerdatiuni.*“<sup>1)</sup>

Câta dauna a facutu parintelui seu! I-a luat averea, s'a dusu cu ea si o-a pradatu. Sciā parintele că acolo o se ajunga, acel'a care a fostu ajunsu pâna intr'atât'a încātu se parasésca pre parintele seu, — dar' compatimindu-lu mai multu pentru tenereti'a lui, l'a iertatu si pentru acést'a cutezare infioratoria.

Ustenél'a de mai multi ani se o nimicésca asia usioru. Câta patientia a parintelui!

Acést'a este si patienti'a lui Ddieu facia de pecatosu, căci grati'a cascigata prin unu pretiu atât'a de scumpu că mortea de pre cruce o pradezi trairu departatu de Ddieu in desmerdatiunile pecatelor, si ustenelele multoru ani le devoredi intr'o di.<sup>2)</sup>

Câta este îndurarea lui Ddieu! Precum s'a înduratu

<sup>1)</sup> Luc'a c. 15. <sup>2)</sup> Psalm. 102, 15.

parintele spre fiulu seu ratecitu, asia s'a induratu sf Ddienu spre tene, care-ti chieltniai viéti'a in foradelege, si-ti dîceai nevedindu isbând'a ei: am pecatuitu si vedi cà totu bine mi-e! — Dreptatea inse pregatiá pedeps'a foradelegei, infernulu 'si deschideá portile s'ale si diayolulu se bucurá de noulu seu ortacu, — decumv'a Parintele cerescu nu s'ar' fi induratu spre tene si nu te-ar' fi suferitu, cá se te intorni avendu tempu de ace'a si se nu pieri. Càta e bunatatea si patienti'a lui Ddienu catra pecatosu!!

Cene póte vedé atát'a bunatate si indelungu-rabdare alui Ddienu si se nu-i se ampla anim'a de pietate si de dorere pentru pecate?!

Cunoscú Dómne cà cu mene ai facutu atát'a bunatate, ajutamí cá pre venitoriu se me facu demnu de ea!

C) „Si chieltuindu elu tóte, a mersu de s'a lipitu lângá unu locuitoriu din ace'a tíera, si l'a tramisu pre elu la satulu seu se pasca porcú.“<sup>1)</sup>

Spesându tóte, mancându-si averea 'si continua inde- revnicí'a. Mai bene se alipesce lângá ori-cene, se face sclavu, decátu se se dúca la parintele seu celu prea bunu, acarui bunatate si indelungu-rabdare o-a esperiatu.

Si pecatosulu dupa-ce a reieptatu tóte bunatatile lui Ddienu, darurile ceresci, traindu in foradelegea s'a, corum- pendu-si viéti'a si sanatatea s'a, remane inca in foradelege, perseveréza in reutate!

Fiulu ratecitu s'a facutu sclavu si a preferitu a traí cá pastoriu porciloru, decátu a se intorná la parintele seu; sí pecatosulu a mai preferitu a se face sclavu pecatului si a se têref in noroiulu foradelegiloru, decátu a se intorná la Parintele cerescu.

Sí tu inca te-ai despartítu de Parintele cerescu prin pecatu? Si inca perseveredi in pecatu? Pâna candu? Nu vedi indurarea lui Ddienu? Nu vedi câtu te-a rabdatu, si acum mai preferesci a remané ratecitu vagabundu dela

<sup>1)</sup> Luc'a c. 15.

Parintele teu, preferesci a te face sclavu lumei si demonului, decâtu a fi in libertate la Parintele cerescu? Pâna candu mai cugeti a abusa de patienti'a divina? Pâna candu vei calcá in petiore darurile cu cari te-a acumulatu si-ti vei negrigi fericirea t'a si salutea poporului ce tí se va incredintiá tfe?

Indurarea T'a nu mi-o denegá Dómnne! si nu me lapedá dela faci'a T'a! Ajuta-mi se-mi cunoşcu ratecirea mea, ajuta-mi cá se me intornu, càci nu-mi vrei perirea ci se me intornu la Tene pocaindu-me, càci m'ai iubitu, m'ai suferitu, si acum'a me chiami la Tene. „*Veniti la mene toti cei din necasuri si greutati si eu ve voiu recreá pre voi!*”

## II.

„*Cà a venitu fiulu omenescu se caute si se mantuésca pre celu ce erá peritu.*” <sup>1)</sup> — Câta e bunatatea lui Ddiu! Cérca pre celu ce a ratecitu sí s'a lapedatu de elu; cérca pre celu inderevnicu cá se-lu aduca la calea adevेरului si se-lu mantuésca. 'Lu urmaresce cu grigia parintiésca, 'i oferesce ocasiune se se intórne, 'lu solicitéza la intorcere; acést'a o póte spune conscienti'a fia-carui pecatosu, séu esperinti'a lui.

A) Au dora lasatu-a se fia pierdutu fiulu care a fugitu dela Elu, acel'a, care lasandu 99 oi merge cá se afle pre cea pierduta si luandu-o pre umerii sei o readuce? Parasindu si esíndu din cas'a parintiésca nu ésa din anim'a parintelui.

„*Si chieltuindu elu tóte, fost'au jomete mare in acé'a tíera, si elu a inceputu a se lipsí.*”

Ajunsu de calamitate fiulu ratecitu a inceputu a simtí lipsa si necasuri; primul pasu cá se-si aduca amente de cas'a parintelui seu, unde este fericire si unde erá fericitu.

Pecatosulu cufundatu in reutate, incede reutatea a-lu striví si perseverandu in reu, Ddiu 'i tramite necasuri asupr'ai cá se se descepte si se-si védia perirea.

<sup>1)</sup> Luc'a 19, 10.

*Fometea e dela Domnulu, elu tramite fometea.*<sup>1)</sup> Éca ingrigirea parintiésca, fiulu nu cugeta la parintele seu, parintele inse se ingrigiesce cum se-lu readuca.

Benecuventatu Domnedieulu mieu, care m'ai persecutatu pre mene care am fugitu de tene, care uitandu-te nu m'ai uitatu, si prin indurarea T'a m'ai readusu unde nu poteam re'ntorce. E neaudítu in lume, cá regele insultatu, de buna-voia se ierte pre vatematoriu si se-i intinda man'a de amicitia; acest'a e mai multu decâtu lucrulu pietatiei paterne, acest'a e opulu iubirei nemarginite ddiesci; si a despretiu' atat'a gratia si indurare e o reutate neaudíta!

B) „*Si a mersu de s'a lipitu lánge unu locuitoriu din ace'a tíera; si doria se-si sature pantecele seu de radecinele care mancau porcii, si nime nu-i dá lui.*“<sup>2)</sup>

Ajunsu la estreme fiulu ratecitu se face sclavu, luandu ocupatiunea cea mai dediosítoria, fiindu multiamitu déca se poteá saturá cu radecini. Unde a fostu redusu acel'a care traia odata in abundantia, in cas'a parintelui seu!

Pecatosulu cufundatu in rele, pierdiendu-si tóte bunatatile sí pamentesci sí ceresci, remane redusu la cea mai mare misería. O calamitate urméza pre alt'a. Unu reu 'lu strivesce mai tare decâtu altulu, si nu mai afla desfatere si mangaiare in faptele cele murdarie, cari l'au desolatu. Lumea si poftete ei i-a impusu greu jugu, l'a portatu, si acum care-i e premiulu? — misería si desolatfe.

Fiulu celu ratecitu nu se intorna la parintele seu, parintele inse 'lu urmaresce, 'i tramite necasuri cá se-i sdrobésca reutatea in anim'a lui, facúndu-lu se sentiésca cá, cáta distingere este intre casa streina si casa parintiésca, intre parintele celu prea-iubitu si tiranulu celu mai crudelu. Relele cari le tramite Parintele asupr'a fiului suntu, cá din reu se scotia bene. Elu i-a mestecatu cu fiere amara mancarile cari le gustá cu voluptate, si i-a tramisu suferintia cá se-lu readuca dela ratecire.

---

<sup>1)</sup> Deut. 28, 20. <sup>2)</sup> Ev. Luc'a.

Pecatosulu nu se intorna ci persevereza in reutate. Ddieu 'i tramite miseria, cá se védia destingerea între virtute si vitiu, între servirea lui Ddieu si servirea demonului. Voluptatile si desfatarile 'i s'au intorsu in amaratiune si n'a aflatu in ele fericire decâtu nefericire si deceptiune amara, cá se cunosca odata unde e fericirea adeverata. Ast'a e iubirea lui Ddieu catra pecatosu: 'i tramite reu cá se-lu aduca la bene. Cene nu póte vedé dara iubirea si indurarea lui catra celu pecatosu? „Intórce-ne pre noi Ddieulu mantuirei nostre si 'ti intorce man'a Ta dela noi!“<sup>1)</sup>

C) „Éra venindu-si la sene a dîsu: câti argati ai tatane-mieu se satura de pane, éra eu pieru de fome.“<sup>2)</sup>

In necasulu si in lips'a s'a si-a adusu amente, uite: câtu e de bene in cas'a parintelui mieu; si eu l'am parasitu; acolo multi servitori ai lui traiescu cu pane, si eu care erám fiulu lui acum traiescu cu radecini.

Pecatosulu ajunsu in miseriele aduse de pecate 'si aduce a-mente cá, câtu e de bene a traí o viétia morala si a fi credintiosu servu lui Ddieu, càci câti suntu morali, credintiosi si traiescu in virtute 'su fericiti, fericirea loru li-o poti cetí din facia; ba aducându-si pecatosulu amente de statulu inocentiei s'ale 'si dîce: sî eu erám atunci fericitu, acum cufundatu in abisulu foradelegei am ajunsu in mare nefericire. „Cà diu'a si noptea s'a ingreoiatu preste mene man'a t'a, intorsu-m'am spre chinuire candu s'a infiptu mie ghimpulu.“<sup>3)</sup> Ei! nu-i bene, continuandu-mi calea, perirea 'mi va fi sigura, me voi stinge de pre acestu pamentu cá se-mi cascigu osend'a eterna.

Se cunoscemu de aci indurarea si bunatatea lui Dnedieu. Amu pecatuitu, ne-amu lapedatu de elu, ne-a suferitu si elu nu ne-a parasitu, ci prin intieptiunea s'a nemarginita ne readuce la intorcere.

„Nu suntemu destui a cugetá dela noi cev'a, cá dintru noi, ci destularea nostra este dela Ddieu.“<sup>4)</sup>

<sup>1)</sup> Pslm. IX. v. 45.    <sup>2)</sup> Ev. Luc'a.    <sup>3)</sup> Pslm. XXXI. v. 4.  
<sup>4)</sup> II. Corint. 3, 5.



Ne-a tramisu necasuri se le semtîmu si se cunoscemu desastrulu pecatului si ne dă se intielegemu diferinti'a între reu si bene; atunci candu ne vede pregatiti bene, se insinuéza la usi'a animei nóstre, si ne dă cugetarile de intorcere.

Parintele nu te-a tienutu cu puterea candu ai vrutu a te despartî, cá se nu socotesci cá face din asprime ori ura, ace'a ce ar' fi facutu din iubire. Ti-a lúatu in consideratiune teneréti'a t'a, puterea concupiscentiei, reutatea naturei, si a socotitu cá vitiulu teneretiei mai bene se se corega prin esperinti'a releloru, cá se inveti din pagub'a t'a. Acum fiindu mai inaintatu in etate si dupa-ce nenorocirea si necasulu ti-au mai imblanditu anim'a, te trage la sene cu legaturile, nu a silniciei, ci a iubirei; te trage cu sperarea iertarei; te trage prin aducerea amente de bunéti'a si bunatatile lui; te trage prin comparatiunea statului de mai inainte cu cestu presentu — a fiului cu a argatiloru; — te trage fora intrerupere pâna in urma te descepti si insuti vrei si de voia buna-i urmezi.

*D) Scula-me-voiu si me voiu duce la tatalu-mieu.*<sup>1)</sup>

Nu-i bene, — voiu perî de nu me voiu întórce la acel'a dela care am fugitu; câtu a fostu de bunu cu mene, — sí de acum'a va fi dóra.

Pecatosulu; nu-i bene voiu perî in reutatea mea de nu voiu pune stavila reutatiloru mele si nu me voiu intorce la calea virtutiei, — la Ddienu care l'am parasitu.

*„Me voiu duce la tatalu-mieu.”* Acést'a este ce a vrutu Tatalu, si i-a succesu a cascigá prin constanti'a iubirei. De câtu tempu si in câte moduri te-a solicitatu! De câte ori l'ai respinsu si totusi a perseveratu pâna acumu! Dar' nece acum'a se nu te pleci la atât'a iubire? Me plecu Ddienu meu, invinsu a iubirea t'a duriti'a animei mele si perseveranti'a t'a sdrobotu a in-capatinarea mea.

*„Sculá-me-voiu si me voiu duce la tata-lu-mieu.”* Dar'

---

<sup>1)</sup> Ev. Luc'a.

ce voiú díce, seau cum voiú poté stá inaintea faciei lui, pre care 'mi aducu amente cà de atâtea ori l'am vatematu!

„Voiú díce lui: tata! gresit'am la ceriu si inaintea t'a, si de acum nu mai sum demnu a me chiamá fiulu teu.“ Ce cugeti, ce 'ti va respunde? Cu ce facia te va primí? De atatea-ori dejucatu si respinsu! 'Ti va intiepení gur'a de frica, si te va cuprinde cutremuru. — Me voiú duce totusi; si déca-mi va amutí graiulu, voru vorbí lacremile. Nu te respinge fora indurare celu ce te iubesce fora margini; càci nu-ti vrea perirea ci se te intorci la pocaintia.

### III.

„*Minunata a facutu Domnulu indurarea s'a.*“ <sup>1)</sup> Iérta insult'a si vatemarea facuta prin pecatu. Câta bunatate! Iérta daun'a ce i-o-ai facutu, intornandu bunatatile ce ti le-a datu spre reu. Câta patientia! 'Ti pregatesce calea la intorcere, te aduce insusi la sene, pre tene care l'ai parasitu — te aduce la fericire. Câta indurare! Si aducându-te, te primesce cá pre fiulu celu ratecitu; „*si mancându se ne veselimu, cà ccest'a mortu a fostu si a inviatu, pierdutu si s'a aflatu.*“

A) Si scolandu-se a venitu la tatalu seu: *éra inca departe fiendu elu, l'a vediutu tatalu lui.* Cum l'a vediutu?

Schimositu erá la facia de necasurile cari l'au ajunsu in streinatate, diformu, si imbracamintea lui in tóta desolatiunea; in comparatiune cu starea lui de mai inainte abia erá de cunoscutu. Intornandu si parintele ochii spre elu; indignatu-s'a dupa cum ar' fi trebuitu facia de unu ingratu si vagabundu care a vatematu pre parentele seu si a abusatu atat'a facia de acest'a? Ba nu. In loculu indignatiunei i s'a implutu anim'a de compatimire si indurare. „*Si 'i s'a facutu mila si alergându a cadíutu pre grumadiulu lui si l'a sarutatu pre elu.*“ Lasa uitata nedreptatea fiului seu si-i iá amente calamitatile lui; iubirea parintié-

<sup>1)</sup> Psalm. XXX. 22.

sca 'lu cuprende si nece demnitatea nece autoritatea lui nu-lu impiedeca de a grabi inaintea lui si ai dá iertare nu prin vorbe ci prin fapta; i-a cadutu pre grumadi, si sarutandu-lu a deplansu miseriile lui.

Celu peccatosu ajunsu in culmea calamitatiloru — 'si propune a se intorce, si Ddieu 'lu primesce cu bucuria. Schimositu de uritiunea peccatului, se întórna catra celu ce l'a parasitu si vatematu, si Parintele cerescu nu-si intorce faci'a decatra elu, ci amesuratu infinitei s'ale indurari 'lu ierta, „*facându-i-se mila de elu*“ 'lu cuprende in senulu seu — adeca 'lu liá éra in senulu besericei s'ale si in numerulu alesiloru sei.

*„Si i-a disu lui fetiorulu: tata! gresit'am la ceriu si inaintea t'a si de acum nu mai sum vrednicu a me chiamá fiulu teu!“*

N'a potutu díce mai multe, càci desí acum nu se mai temeá, dar' iubirea si dorerea i-au opritu grainulu, si a inceputu a plange amaru. Cu câtu a vediutu mai mare indurarea parintelui cu atât'a si-a semtítu mai tare marimea gresielei. Parintele i-a sí opritu de a mai díce altele, ascultandu-i afectulu animei mai bene decâtu vorbele, si cu ace'asi indurare i-a iertatu gresielele.

Celu peccatosu intornandu-se la Ddieu si vediendu primirea cea parintiésca díce sí elu: gresit'am inaintea t'a Domne, nu sum vrednicu de tene; si la acést'a se impreune parerea de reu din anima ace'a dorere profunda, carea stórce lacrimi, si Ddieu 'i iérta gresielele si reutatile cari l'au adusu la atât'a uritiune.

*B) „Si a disu tatalu catra slugile sale: aduce-ti hain'a cea d'intaiu si 'lu imbracati pre elu si dati anelu in man'a lui si incalciaminte in petiore.“*

Nu lasa iubirea parintiésca cá fiulu se fia golu si desolatu. Nu lása Ddieu pre peccatosulu, care se întórna, lipsitu de frumséti'a daruriloru s'ale. „*Aduce-ti hain'a cea d'intaiu!*“ imbracátí-lu in ornamentele darului santitoriu; dátí-i anelulu iubirei in semnu cà 'mi va fi fiu si eredele impe-

ratfei mele celei eterne; dat-i incalciaamentele darului apertoriu si ajutatoriu, cá se póta fi statornicu in calea virtutiei si se póta inaintá fora conturbare.

Cáta este bunatatea lui Ddieu! nu-i destulu cá iérta pre celu peccatosu, ci 'lu face partasiu la tóte bunatatile s'ale, 'lu primesce de fiu alu seu, 'lu face demnu de ferircirea carea i-o-a destinatu.

C) „*Aduceti vitielulu celu grasu de 'lu junghiati si mancandu se ne veselimu, cá fiulu mieu acest'a erá mortu si a inviatu, si pierdutu erá si s'a aflatu.*“

Éca bucur'a parintelui preste întórcerea fiului seu! Iubirea lui parintiésca 'lu face de uita reutatea fiului seu, o iérta, si iubirea lui cresce acum candu 'lu vede intorsu éra la sene, intorsu dela calea ratecirei, si parintele ~~leza~~ servitoriloru sei se pregatésca ospetiu de bucurie, càci i s'a intorsu fiulu care erá mortu sufletesce, càci i-s'a intorsu fiulu care erá pierdutu dela calea adeverului. *Se ne veselimu*, díce, aduceti aici harmonia si organisati choru, cá prin cantece se recreamu anim'a fiului mieu ustenita de necasurile si miseriile ce le-a suferitu! Acést'a este iubirea parintiésca si acést'a este primirea cu care intimpina pre fiulu seu ratecitu. Lapedatu-s'a fostu fiulu de parintele seu, dar' acest'a nu a incetatu de ai fi parinte. A iubitulu pre fiulu seu ori catu erá de prapaditu si-i ascepá intórcerea, carea-i o solicitá, si intornandu-se, nu numai 'lu ierta, ci se bucura de elu.

Acést'a este sí primirea parintelui cerescu facia de peccatosulu care se intorna. L'a suferitu cu mare patientia pâna ce a fostu in ratecire, l'a solicitatu in diverse moduri la intórcere — sí intorsu 'lu primesce cu iubire parintiésca. Frântu de dorerea animei peccatosulu penitentu, vediendu abisulu in care l'au precipitatu peccatele, vene inaintea tronului ddieescu si díce: Dómnne! nu sum vrednicu de Tene, nu sum vrednicu a me numí fiulu Teu, càci te-am vatematu prin reutatile mele si m'am lapedatu de Tene facundu-me sclavu diavolului. Ddieu in iubirea s'a nemarginita

'lu primesce cá pre unu fiu alu seu, si cá semnu esternu alu bucurfei lasa servitoriloru sei — preotiloru — se-i pregatésca més'a daruriloru ddieesci, — la més'a domnului — se-si recreeza anim'a, si gustandu éra din funtan'a daruriloru ceresci se-i se vindece ranele sufletului infipte prin pecatu. „*Se ne veselimu,*“ se bucura domnulu de in-torcerea pecatosului, 'lu primesce cá pre fiulu seu si chorurile ceresci intoneza innulu de bucurie pentru întórcerea pecatosului, prémarindu bunatatea si indelungu-rabdarea lui Ddiu.

*„Domnulu rabda multu pentru noi, nevréndu cá se piéra cenev'a ci toti se venia la pocaintia.“*

Pre mene inca m'a rabdatu; m'am despartítu de elu prin pecate; cu darurile si bunatatile ce mi le-a datu m'am dusu departe de elu in strainatatea foradelegiloru si acolo mi-am chieituitu tóte bunatátile, si am traitu in ametiél'a pecatelor. Dar' bunu e Domnulu, nu m'a lasatu se pieru in reutate, acel'a care lasa 99 oi si cerca pre cea pierduta, m'a cercatu sí pre mene si m'a adusu in acestu locu unde voiu invetiá legea lui, unde me voiu curatí de rele, unde voiu inaintá in bene; m'a chiamatu la preotfe vrendu a me face fiulu seu si urmatoriu Domnului Nostru Isusu Christosu si Apostoliloru sei.

Câta ar' fi nerecunoscinti'a mea déca inca odata asiu fugí dela parintele meu care e atát'a de bunu cu mene! Si déca inca semtiescu in anim'a mea reutate, câta mi-ar' fi nerecunoscinti'a si perversitatea mea, déca n'asiu merge la parintele meu si cadiendu inaintea lui, nu m'asiu rogá se me ierte, càci am gresítu la ceriu si inaintea lui; si parintele me va primí cu bucuría cá pre fiulu seu.

Sentiu Dóme reutatea animei mele si vediu cà m'am departatu taró de tene. Acum viniu diformu pentru peccatele mele, me scolu si me scuturu de reutatile mele si viniu la Tene, cá se me primesci cá pre unulu din servitorii tei. 'Mi pare reu cà te-am vatematu si acum vediu cà nu sum demnu de a me numí fiulu Teu. Dar' Tu me primesci cu bucuría si me invrednicesci a me apropiá de

més'a T'a cea sânta, me invrednicesci se mancu trupulu si se beu sangele fiului Teu, cá se fiu vîu in eternu, — se devinu fiulu Teu unitu cu Tene in eternu. Mare este bunatatea T'a Dómnne!

„Domnulu nu vrea cá se piéra ceneva,“ — mie 'mi va incredintiá sufletele multoru credintiosi, cá se am grigia cá se nu piéra cenev'a. Me voiu indreptá eu antaiu, si curatu in sufletulu mieu voiu avé grigia de cei incredintiati mie cá se nu piéra, — se se implínésca voi'a Parintelui cerescu. Domnulu n'a vrutu se pieru eu, si acum'a me aude cu bucuría dicîndu: *gresit'am la ceriu si inaintea Ta!* vede cu bucuría intorcerea mea si éca! intinsa més'a Domnului me ascépta.

Sculá-me-voiu si me voiu apropiá cu frica de més'a Domnului, me voiu uní cu Domnulu si nu me voiu despartí de elu in eternu, nu voiu mai fugí dela densulu, nu voiu prèdá bunatatile lui, si apoi sum securu cà nu voiu fi aruncatu in intunereculu celu din afara. Voiu rëmané in unire cu Ddieu prin fapte bune, prin fapte demne de starea mea, cá se audu dicîndu-mi-se de Domnulu: *bene e! preste pucine ai fostu pusu, preste multe te voiu pune; intra intru bucur'a Domnului; si se fiu éra intre cei caror'a li se va díce: „Veníti benecuventatii parentelui mieu de mosteniti imperati'a, care vi-e gatíta voue,“* fericirea voue destinata.

Cátu esti de bunu si de induratoriu Domne, càci cu atát'a patientia suferi pre filii Tei, cari se despartu de Tene prin pecatu; cu atát'a iubire-i cerci sí cu atát'a indurare 'i reprimesci! Cátu esti de bunu catra cei ce te cauta cu anim'a infránta si te afla!

„Dis'am: *marturisi-voiu asupr'a mea foradelegea mea Domnului, si Tu ai lasatu paganatatea animei mele.*“<sup>1)</sup> Si pentru indurarea t'a, „*bucurá-se-va anim'a mea de mantúrea T'a.*“<sup>2)</sup> „*Gatí'ai inaintea mea mésa, din carnea si din sangele fiului Teu, in potriv'a celoru ce me necasiescu, cá*

<sup>1)</sup> Pslm. 31, 3.   <sup>2)</sup> Pslm. 11, 7.

*se impli de dulcétia cerésca sufletulu mieu celu strivitu de reutatea peccatului. Uns'ai cu untu de lemnu capulu mieu si paharulu Teu este adapându-me cá unu puternicu. Si îndurarea T'a me va urmă in tóte dîlele vietiei mele cá se locuescu eu in cas'a Domnului intru indelungare de dîle<sup>1)</sup>*  
AMINU.

## Predica la Inviarea D. N. Is. Christosu (SS. Pasci.)

*„Christosu scolatu fiendu din morti, nu mai móre ;  
mórtea nu mai are potere asupr'a lui.“*

Ap. Pavelu catra Romani VI. 9.

Astadi desu-demanétia s'au imprastiatu nuorii grii, nuorii negri, cari pâna ieri acoperiau ceriulu si intunecáu sórele maretiu! Salta pamentulu din diori de diua, căci si ziditoriulu Domnulu seu, restignitu lotresce alalta-eri in muntele capetîneloru de catra cei foradelege, mortu si pusu in mormentu, astadi desu-demanétia calcandu mórtea, frangîndu-i aculu si invingîndu poterile iadului, a inviatu din morti! „Unde-ti este mórte aculu teu? Unde-ti este iadule invingerea?“<sup>2)</sup>

Neci o inchiatura a credintiei nóstre I. m. n'a intaritu-o Domnulu nostru Is. Christosu cu dovedi mai multe si mai puternice decâtu „Inviarea“ s'a cea marétia si stralucita, carea intre cantece de bucuría o serbamu astadi! Densulu fiendu inca in viétia a predîsu mai adese-ori, că *va invia a trei'a-dî* din morti, si numai cá acést'a taina — cea mai insemnata intre tóte — adeca tain'a inviarei s'ale se fia mai stralucita, mai serbatorésca, a lasatu pre Judei se sigiléza mormentulu si pre Romani se-lu pazésca, cá nu cumv'a se dîca unii — precum au si dîsu, — că invetiaceii sei au furatu trupulu lui si l'au pusu intr'altu locu. Inviarea Domnului Isusu au intaritu-o si angerii, cari s'au aretatu la mormentu in vestminte albe si au

<sup>1)</sup> Psalm. 22. <sup>2)</sup> I. Cor. XV. 55.

vestitu muieriloru pie, cari vinisera se unga trupulu Lui — dîcîndu: „*Cautati pre Is. Nazarineanulu celu restignitu; s'a scolatu nu este aci!*“ Dar' apoi de cîte-ori nu s'a aretatu invetiaceiloru sei aretandu-le si dîndu-le se pipaésca ranele cuialoru in manele, petiorele, si cós't'a s'a, apoi mancîndu inaintea loru faguru de miere si pesce friptu pre carbuni?! A petrecutu cu dînsii inca 40 de dîle — invetiandu-i se pazésca tóte, cîte le-a poruncitu loru si apoi mai pre urma s'a inaltiatu la ceriu inaintea loru. Deci ce dovedi ni mai trebue despre *marit'a s'a inviare*?! Cine se mai póte indoi despre acést'a, decátu numai celu orbitu la sufletu, si ferecatu de deavolulu in lantiurile cele ingrozitorie a pecatelor si foradelegiloru?!

Dar' noi, I. m. cari suntemu detori a urmá Dlui N. Is. Chr. reinviandu cu Densulu in aceste dîle de mantuire, ce dovada vomu aduce spre a aretá, cà am parasitu intru adeveru mormentulu pecatelor si a foradelegiloru si ne-amu scolatu, amu reinviatu, spre viéti'a noua a darului ddieescu?! Ce semne ale acestei vietie nóue se vedescu in faptele nóstre? Nu cumv'a amu caditu éراس in acel'asi noroiu de pecate si foradelegi, din care abia aretaramu cà voímu se ne smulgemu si curatímu prin santele taine a marturisirei si cuminecaturei? Ore n'are s. beserica cauza mai mare a plînge reutatea decátu a se bucurá de reinviarea nóstra?!

Oh dá! I. m., càci dorere! cîti nu suntu de acei'a, cari fugu pre cátu numai potu de ss. taine mantuitorie?! Dar' apoi cene e in stare a numerá pre acei'a, cari numai la parere se impartesiescu cu aceste asiedieminte domnedieesci, pentru de a se aretá numai omeniloru, precandu in laintrulu loru suntu lupi rapitori, si cari din lips'a negatirei cuvenintiose „*se facu vinovati corpului si sangelui Domnului; càci celu ce manca si bé cu nevrednicía, manca si bé pentru condemnarea s'a.*“ <sup>1)</sup> — Óre unii nefericiti cá acesti'a potu avé cauza a se bucurá de *marit'a invingere*

---

<sup>1)</sup> I. Cor. XI. 27. 29.



a Domnului Isusu asupr'a mortiei; óre potu si acesti'a viersuf in maréti'a dí de astadi: „Acést'a e diu'a, care a facutu Domnulu se ne bucuramu si desfatamu intr'ens'a“ ? Póte avé pentru densii ceva intielesu si mangaiare cresti-nésca cantarea, de care resuna astadi mfi de mfi de beserice pre intregu rotogolulu pamentului: „Christosu a in-viatu din morti, cu mórtea s'a pre mórte a calcatu, si ce-loru din mormente viétia le-a daruitu“ ?

Loru se sune aceste cuvente sante, loru, cari se ta-valescú in mormentulu pecatului si foradelegiloru ?!

Oh! nu! I. m. Acestor'a le canta s. beserica cu de-stula intristare: „Precum se stinge fumulu se se stinga, precum se topesce cér'a de faci'a focului: asia se péra pe-catosii dela faci'a lui Ddiéu!“ Asia dara precandu pentru unii póte pentru cei mai pucini dintre noi marit'a serba-tóre de astadi e diu'a, carea a facutu-o Domnulu se ne bucuramu si desfatamu intr'ens'a, dorere! pentru cei mai multi e dí de intristare, dí de gele!!

Si tocmai pentru-cà peccatele si foradelegile in locu cá se se curme baremi in aceste díle — se inmultiescu si marescu pe dí ce merge: nu potu, I. m., neci chiar' astadi, a nu ve vorbí mai virtosu despre acei nefericiti dintre noi, caror'a ne suna: cà „cá cér'a de faci'a focului: asia se perimu dela faci'a lui Ddiéu“, cá asia nu cumv'a se audiu din gur'a Celui ce a inviatu astadi din morti — la diu'a cea mai de pre urma, strigându-mi: „Vai tie, pentru-cà ai tacutu!“ <sup>1)</sup>

De comunu cérca cei inreutatfti in peccate si foradelegi a-si mantuf orechi'a cu necasurile si lipsele vietiei, séu chiar' cu nestatornicia si slabitiunea omenésca! Dar' indesiertu! Càci rogu-ve, care e acel'a dintre noi, carele se se lase invinsu de aceste slabitiuni, in afacerile, in lucrurile s'ale, cari atingu starea s'a trupésca — materiala?

<sup>1)</sup> Isai'a.

Oh! câta statornicia aretăm in de acestea! Nu sunt greutati atâtu de mari, cá se nu fimu gat'a a le suferi, nu primesidii atâtu de ingrozitorie, cá se nu le despretiuimu, neci pedeci cá se nu le scîmu incungiurá! Suntemu in dusmanía cu deaprópele, cene e in stare a ne domolí furi'a si post'a nóstra de resbunare?! Chlar' si viéti'a suntemu gata a ni-o pune numai si numai pentru a face destulu acestoru porniri primesdióse si pecatóse a nóstre! Totu asia stà lucrulu si in alte impregiurari candu e vorba despre reusirea cutarui lucru, fia chiar' si reu, déca odata ne-amu hotaritu la acel'a! Stâmu mortísiu la propusulu nostru, si nimene si nemicu e in stare a ne retiené dela ducerea in deplenire a aceluia! Candu inse e vorb'a despre implenirea porunciloru ddiéesci si a asiedieminteloru sante orênduite de Domnulu nostru Is. Christosu pentru mantuirea sufleteloru nóstre: atunci totudéun'a ne mantuimu cu slabitiunea si nestatornicia inascuta omului!

Dar' vai! nu acést'a e caus'a reului, nu slabitiunea intipuita, ci, cá se o marturisescu, lips'a hotaririi serióse si a propusului tare de a ne ferí de pecate! Promitemu preotului in scaunulu s. marturisiri indreptarea vietiei pecatóse; dar' acést'a o dîcemu numai cu buzele si nu sí din anima. Càci déca amu avé voia tare — statornica — sí dela noi atêrna acést'a! — amu face sí in fapta ce'a ce promitemu din gura; amu misicá tóta pétr'a pentru de a remané in statulu darului, si a incungiurá tóta ocasiunea primesdiósa, carea amenintia mantuirea sufleteloru nóstre. Dar' fiendu-cà in modulu nostru de lucrare nu se vedesce o asemenea nesuintia, ba din contra ne clatinamu si cademu si la cea mai mica ocasiune in pecate grele: trebue dorere! se ve vestescu din acestu locu santu sí astadi in locu de bucuría si desfetare cuventele amenintiatorie rostite de Ddieu stramosiloru nostri in raiu dupa caderea in pecatu: „*Cu mórte veti mori!*“

Càci rogu-ve, ce se vedesce din tóta portarea nóstra cea scandalósa (smintita)?! Nemicu alta, decâtu cà suntemu pe calea nefericita a remané si a ne tavalí in pecate pâna

la mórte si apoi a sf morí intr'ensele. Pentru-cà déca n'amu avutu neci odata voia tare si seriósa a ne indreptá viéti'a, séu cá se vorbescu cu s. Scriptura: déca „*cá si cânele la versarea s'a si cá porculu la tavalitur'a in tina*“<sup>1)</sup>: ne-amu facutu cu totulu nedemni de darulu lui Ddieu, si precum noi amu inturnatu dosulu lui Ddieu si asiediementeloru sale mantuitorie: asia si Ddieu si-a intorsu faci'a s'a dela noi!

Dar' I. m.! cá se nu ni se intemple acést'a, *càci lucrul ingroditoriu este a cadé in man'a dreptului judecatoriu: ve strigu si astadi cu s. Petru: „Pentru acé'a fratiloru, mai multu siliti-ve, cá prin fapte bune se faceti segura chiamarea si alegerea vóstra; càci acestea facându, nu ve veti poticni neci odata.“*<sup>2)</sup>

S. Apostolu Pavelu punându-ne inainte scolarea din morti a Domnului nostru Is. Christosu, cá mostra a scolarei nóstre — ni díce: „*precum s'a scolatu Christosu din morti prin marirea Parintelui: asia si noi se amblamu intru invierea vietiei.*“<sup>3)</sup> „*Christosu, scolatu fiendu din morti, nu mai móre; mórtea nu mai are potere asupr'a lui. Càci de a moritu odata, a moritu pecatului; ér' de viéza, viéza lui Ddieu. Asia si voi socotiti-ve a fi morti pecatului, dara víi lui Ddieu in Christosu Isusu Domnulu nostru!*“<sup>4)</sup>

Dar' Iubitiloru, Christosu s'a scolatu din morti spre viéti'a fericita de veci; prin urmare si scolarea nóstra din pecate trebue se fia o asemenea viéti'a. Se luamu deci in socotintia câtu de pretiósá trebue se ne fia acésta viéti'a noua — dobêndita prin lucrarea ss. taine; se socotimu cà câta ostenéla, câta dorere, ba si câtu sange a constatu acést'a pre Domnulu nostru Isusu Christosu, cá asia se ne nisuimu din tóte poterile nóstre pentru de a nu ne lipsí de fruptele cele pretióse ale patimeloru si invierei sale!!

<sup>1)</sup> II. Petru II. 22.    <sup>2)</sup> II. Petru I. 10.    <sup>3)</sup> Romani VI. 4.

<sup>4)</sup> Rom. VI. 9. 10. 11.

Dáti se aretamu lumei desierte, cà nu suntemu cá si tresti'a, care se clatina in tóte partile sí de cea mai lina suflare de ventu. Dáti, se incepemu inca de astadi — din acést'a dî santa, candu serbatorimu maréti'a si stralucit'a serbatóre a serbatoriloru, — dîcu se incepemu inca de astadi a fî statornici în bine si asia a vietuî, încâtu, candu ni va bate ór'a cea mai de pre. urma aci in acésta vale a plangerei si mare a doreriloru se potemu dîce cu santulu Pavelu: „*Lupta buna am luptatu, cursulu l'am finitu, credinti'a am pazîtu; de acum 'mi e pastrata cunun'a dreptatiei, carea 'mi va dá-o Domnulu judecatoriulu celu dreptu in diu'a ace'a.*“ <sup>1)</sup>

V. Gr. Borgovanu.

## M I L ' A.

Se spunemu, de ce lucruri ni este mila, de ce omeni, si cum trebuie se fimu (cà se) avemu mila.

*Mil'a dar' se pòte definî unu feliu de intristare pentru o nenorocire, care pare cà aduce durere séu perirea cui'va fora se merite, si la care nenorocire amu poté se ne asceptamu si noi séu vre-unulu din ai nostri, si acést'a candu vede cà este aprópe.*

Cà se avemu dara mila este vederatu cà trebuie se fimu ast-feliu, adeca se credemu cà sí nóue séu vre-unuî'a din ai nostri ni se pòte intemplá vre-o nenorocire, precum s'a disu in definitiune, séu de nu, asemenea séu analóga. De-ace'a nici cei de totu prepaditi n'au mila, càci credu cà nu mai au ce patí, pentru-cà au suferitu totulu: nici cei cari se credu forte fericiti, si care de-ace'a suntu obraznici; càci, déca credu cà au tóte bunurile, este declaratú cà 'si inchipuiescu cà au si acést'a, adeca de a nu fi cu putintia de a li se intemplá vre-o nenorocire; càci si acést'a credintia este un'a din bunurile loru.

Suntu dispusi a crede cà potu se li se intemple nenorociri cei cari au suferitu deja si au scapatu; si cei betrani, pentru-cà gândescu si pentru-cà au esperientia; asemenea cei slabi si cei fricosi mai multu decâtu cei curagiosi, si cei invetiati, càci acestia 'si dau séma bene de lucruri; si cei cari au parinti séu copí, séu

<sup>1)</sup> II. Tim. IV. 7.

femei; căci aceste fintie sunt ale lor, și li se potu întemplá și acestor'a nenorocirile, despre cari am vorbitu mai susu.

N'avemu mila, candu ne aflamu sub impresiunea pasiunilor cari imbarbatéza, precum candu suntemu maniosi séu candu indresnimu ceva; căci aceste pasiuni nu ne lasa se ne gandimu despre viitoriu; asemenea candu suntemu dispusi a insultá; căci și atunci nu ne gandimu că ni se póte întemplá vre-o nenorocire. N'avemu mila érași, candu ne aflamu într'o forte mare frica; căci atunci inspaimentati fiindu, nu potemu se avemu mila, pentru-că ne ocupamu cu nenorocirea nóstra propria. Cá se avemu dar' mila, trebie se ne gasimu in dispositii, cari tieuu loculu de midilocu între aceste.

Pre lângă acestea ne este mila, si candu credemu că se afla ómeni de treaba; căci celu care crede că nu-i nimenc de treaba, pe toti î-i va crede că merita a suferi. Într'unu cuventu in sfêrsitu suntemu aplecati la mila, candu suntemu astfelu încátu potemu se ne aducemu amente că ni s'au întemplat astfelu de nenorociri séu nóue séu vre-unui'a din ai nostri, séu candu ne aseptamu că ni se potu întemplá séu nóue séu vre-unui'a din ai nostri. Cum trebie dar' se fimu, cá se avemu mila, am vorbitu.

Ér' lucrurile, cari ne inspira mil'a, se potu cunósce din definitio. Tóte lucrurile triste și doreróse, cari aducu pierderi și perire, inspira mila; asemenea tóte nenorocirile cauzate de sórte. — Prin lucruri doreróse și lucruri cari aducu perire intielegu moartea, maltratările, nenorocirile trupesci, betraneti'a, bólele și lips'a de hrana. Ér' prin nenorociri cauzate de sórta intielegu a-si pierde cenev'a pe prieteni séu a remané cu pucini; de ace'a și a fi rapitu din midiloculu prietenilor și celoru cu cari traimu in tóte dílele este unu lucru jalnicu; asemenea slăbitiunea, ciuntirea. Ne inspira mila și a capetá cenev'a reu, de unde se acceptá la bene, și acést'a mai cu séma déca se întempla de multe-ori; pe lângă acestea candu nnu bine vine dupa ce a suferitu cenev'a, precum s'a întemplat lui Diopithe, care, candu f-i sosira darurile trimise de regele Persiloru, érá acum mortu; asemenea candu cenev'a neci-odata n'are parte de norocu, séu care, candu f-i vine noroculu, nu mai póte se se bucure de elu. Lucrurile dar cari ne inspira mila acestea sunt și cele de asemenea.

Ér' omenii de cari potemu avé mila, sunt cunoscutii nostri, déca inse nu sunt aprópe de noi prin intimitate; căci atunci simțimu pentru ei ce'a ce simțimu și pentru noi iusf-ne. De-ace'a și Amasis pentru fiulu seu, pe care 'lu duceau la mórte, dupa cum se spune, n'a plânsu, pentru prietenulu seu inse, care ajunsse a cersí, plânse; căci casulu din urma inspira mila, pre candu celu de antaiu inspirându gróza difera de ce'a ce inspira mil'a, și chiar

scôte mil'a, si de multe ori servese la efectu contrariu milei. Inca ne este mila, si candu cenev'a este aprópe de a i se intemplá o nenorocire grozava. *Ne este mila sí de semenii nostri in vârsta, in caracteru, in aplecari, in positiunea sociala, in familia; càci din totu ce se intempla mai cu séma acestoru clase de omeni se conchide cà sí noue ni se póte intemplá! Intri'unu cuventu trebue se admitemu si aici cà ori-ce lucru, de care ne tememu se nu ni se intemple, ne inspira mil'a, candu 'lu vedemu cà se intempla la altii.*

Déca nenorocirile, cari paru aprópe, ne inspira mila, ér' cele cari s'au intemplatu acum o mie de ani au se se intemple, nu ne inspira mila séu de locu séu nu asemenea cá cele cari paru aprópe, din cauza cà neci nu ne asceptamu la ele neci nu le tienemu minte, de aici resulta neaparatu cà cei cari representéza nenorociri prin figura, prin vóce, prin costumu si in genere prin imitatiune, paru mai demni de mila; càci reprezentandu nenorocirea inaintea ochiloru nostri o facu se apăra aprópe, séu cà acum'a are se se intemple séu cà acum'a s'a intemplatu. Totu din ace'asi cauza nenorocirile de curéndu intemplate séu cari preste pucinu au se se intemple, inspira mai multa mila. Asemenea simtímu mila sí candu ni se arata semnele si faptele celoru cari au suferitu, precum hainele loru si cele de asemenea, si cuvintele ce vorbiau candu suferiau, precum ultimele cuvinte ale mortiloru, si mai cu séma déca acesti'a in nisce astfelu de mominte nu si-au pierdutu cumpetulu, acést'a provóca mare jale. Càci tóte acestea din cauza cà paru aprópe, provóca mai multu mil'a, mai cu séma pentru-cà nenorocirea ne pare nemeritata si inaintea ochiloru nostri.

*Aristotele.*

## VOCEA CARITATIEI.

Multe vécuri preste tiéra  
Cu furtuni au percuratu,  
Si. menita se nu piéra,  
Totu-dé-un'a a scapatu;  
Càci ea are-o prevedintia,  
O protege Celu de susu;  
N'a fostu, n'a fostu cu putintia  
Dusmanii s'o fi supusu;  
Càci pamentulu românescu  
E odorulu stramosiescu.

Tiér'a nostra, Roman'a,  
De-a scapatu de turci, tatars,  
A fostu numai vitej'a  
Româniloru celoru mari;  
Ei cu crucea inainte  
Pe dusmani îi-i învingéu  
Si cu sabi'a ardinte  
La ficati îi-i strapungéu;  
Càci poporulu vitejescu  
Avé sântiulu crestinescu.

Pe atunci religiunea  
Erá primul conductoru,  
Pe ea tóta natiunea  
O' avé consolatoriu.  
Ast'feliu animatu românulu,  
Elu sangele î-si versá  
Pentru tíera, ér' pagânu  
Sórtea s'a î-si blastemá;  
Câci unirea î-i strângeá  
Pe români si-i întariá.

Dar' in secolulu presinte  
Par' cá totulu s'a schimbatu;  
Nu mai mergemu inainte,  
Totulu s'a paralisatu.  
Si de ce asta slabire?  
De ce foculu ni s'a stinsu?  
Vremu se fimu in umilire  
Cá unu sclavu ce este prinsu?  
S'a închiegatu sangele 'n noi?  
Vremu s'avemu si-alte nevoi?

Nuorii negrii ne'ncungióra,  
Fulgerile se 'ndesescu;  
Paserile típându sbóra  
Peste campulu românescu.  
Ce? S'anuntia vr'o fortuna?  
Nu-i nimicu. E semnu cerescu.  
Istrulu numai impreuna  
Cu Carpatii totu sioptescu;  
Cá in tempii de demultu,  
Ei vorbescu si se ascultu.

Pietatea stramosiésca  
Religi'a ne-a pastratu,  
Si virtutea vitejésca  
Patri'a nóstr'a salvatu;

Frati români, luati aminte,  
Ne amenintia-unu abisu,  
Si de nu vomu fi cu minte  
Vomu perí — c'asiá ă scrisu.—  
Câlcati reulu sub picioru  
Si salvati bietulu poporu.

Spargeti négr'a letargía  
Ce in animi s'a 'ncuibatu,  
Si concordia se vie  
Intre noi imediatu.  
Lasáti ur'a, pismuirea,  
Si desfrâulu se-lu lasáti  
Si 'ntroduceti înfratírea,  
Se traímu cá nisce frati;  
Câci de nu — vomu fi striviti  
Curêndu. Frati, curêndu grabiti!

Lasáti calea coltiurósa  
Pe care a-ti apucatu,  
Si la calea cea frumósa  
Reintórceti-ve 'ndatu;  
Da, la calea stramosiésca  
Ve ganditi si s'o urmati,  
Natiunea se 'nflorésca  
Ostenéla se ve dáti;  
Taiáti reulu dela voi  
Cá se scapamu de nevoi.

Mai gânditi la infratírea,  
Moral'a mai practicáti,  
De vreti cá se dáti marire  
Patriei ce o amáti;  
Ati uitatu c'aveti o mama  
Ce sugeti la peptulu ei?  
Mai bagatí-i vorb'a 'n séma  
Candu ve striga: „Fíii mei!“  
Mai gânditi la Domnedieu,  
Spre-a mai fi sub scutulú seu.

In beseric'a creștina  
Dile triste s'amintescu;  
Cristu mori fora de vina  
Pentru n mulu omenescu.  
Dar' s'i diu'a invierei  
In cur ndu ea va sos'i,  
Diu'a 'ntaiu a primaverei  
Pe lume va 'nveseli.  
Inse o parte din ea  
Sufere de lipsa grea.

O betrana veduvita  
N'are neci unu banisioru,  
Si orfan'a parasita  
N'are neci unu ajutoriu.  
Colo vedi lipsa de pane,  
Dincolo de-unu lemnisioru,  
Mai incolo nu remane  
Se nu vedi unu cersitoriu.  
Invierea toti o-acceptu,  
Dar' cu suspinulu in peptu.

Multi suntu adi in suferintia  
Pe alu lumei oceanu;  
Voi ce-aveti cu prisosintia  
Urmati pe Samarineu;  
Christ e la crucificare  
Si 'n trei dile va 'nvia,  
Lips'a 'n poporu este mare  
Nu póte scapă de ea.  
Pentru Christ celu restignitu  
Miluiti pe asupritu!

BCU Cluj

*Zantip.*

### Pro memoria.

D ca vomu caută in istori'a omenimei, vomu află mii si mii de exemple triste, cari suntu totu at tea documente invederate despre urmarile creșterei celei rele si parasite. Ori c tu se se nevoiesca cei mai buni si mai energici invetiatori a invetiá pre prunci la bene, d ca ei acasa, vedu fapte rele, necuvenintiose si nemorali, atunci acele nimicescu si paraliz za intregu rezultatulu invetiatureloru celor bune, audite din gur'a invetiatoriloru. Atunci inzedaru aude si invetia prunculu in scóla fric'a lui Domnedieu, religiune si moralitate, candu din contra acasa, vede totu fapte contrarie vocii lui Domnedieu, contrarie religiunei si moralitatiei. Creșterea dara de acasa, trebuie se proceda m na in m na cu creșterea din scóla, c  doue sorori dulci.

*J. V. R.*

---

Proprietariu, Editoru si Redactoriu respundietoriu :

**POP'A NICULAE FEKETE-NEGRUTIU.**

---

Imprimari'a diecesana din Gherl'a.